

## Nr 426

Av herr Nilsson, Ferdinand, angående rätten till avdrag vid beskattningen för folkpensionsavgift.

Årets statsverksproposition gör i viktiga delar starkt intryck av *någoting ofullbordad*. Med intresse emotses vederbörlig granskning i utskott samt — icke minst — kommande propositioner. Även i år har, trots uppenbar kännning av behovet av medel att täcka ökade utgifter, inkomstberäkningarna starkt präglats av en i och för sig naturlig försiktighet som torde böra föranleda särskild uppmärksamhet i skattehöjningstider. Ett påfallande drag är även att viktiga ärenden, som torde föranleda ökade utgifter, uppskjutits. Så är exempelvis fallet beträffande frågan om lönerreglering för de statsanställda, som icke lär kunna utebli. Givetvis kan det vara svårt — och oklokt — att nu ange preciserade siffror på blivande belopp. Faktum är dock att det rör sig om stora summor samt att täckning härför måste sökas. Liknande kan av allbekanta skäl fallet bli när det gäller försvarsanslagen. Ur dessa synpunkter framstår det mest som en tämligen godtycklig konstruktion när departementschefen talar om att för just det ena eller det andra ändamålet viss "inkomstförstärkning" erfordras. Läget erinrar något om Runebergs ord i dikten om Sven Duva: "åt denna son, som sist blev född, fanns knappt en smula kvar". Sedan är det en öppen fråga vem som blev sist i åtanke när statsverkspropositionen planerades.

I nuvarande läge saknas sålunda förutsättningar till totalt bedömande om fråga om brist, om budgetbalans osv. Kvar står intrycket av en budget i stöpsleven. Detta är givetvis icke något skäl att uppskjuta ställningstagandet till sådant som det finnes grundade skäl anse icke böra vara med i budgeten för 1964/65. Här faller i ögonen det märkliga uppslaget att såsom ett provisorium slopa avdragsrätten för folkpensionsavgifterna vid beskattning i stat och kommun. Redan provisoriekaraktären av en så betydelsefull sak verkar stötande i fråga om någoting rent principiellt så betydelsefullt.

Det resonemang som föres för att bemöta invändningen att det dock är fråga om att beskatta dessa pengar både när de förtjänas och inbetalas och att detta hittills icke ansetts rimligt när det gäller pensionsavgifter och pensioner, går knappast på djupet. Visserligen betalas en icke ringa del av folkpensionerna med skattepengar, men när så beslöts avsågs därmed ingalunda någon principiell förändring av folkpensioneringens karaktär. Hur därmed än kan bli i framtiden synes dock för närvarande folkpensionens karaktär av försäkring med premiebetalning i grunden framstå som oförändrad och kan inte genom

ett provisorium omstöpas på detta sätt. Detta talar starkt för att dessa premiebelopp fortfarande skall vara avdragsberättigande så länge folkpensionsavgiften består. Uppmärksammas bör också att ett slopande av avdragsrätten för pensionsavgifterna icke kan bedömas alldeles skilt från avdragsrätten för kommunalutskylderna. Det populära argumentet att avdragsrättens slopande särskilt träffar "de stora", de bärkraftiga, gäller i än högre grad beträffande kommunalutskylderna. De utgår på hela inkomsten, medan pensionsavgifterna till sin räckvidd är begränsade att utgå endast på mindre eller medelstora inkomster. Uppenbarligen ligger det nära att förmoda att en reform i fråga om det ena avdraget drager det andra med. Frågan borde därför behandlas i sin helhet och inte plottas bort genom ett provisorium, som i detta sammanhang framstår som särskilt olämpligt.

I propositionen och i andra sammanhang framställes förslaget såsom lämpligt för kommunerna. De får ökat skatteunderlag och ökade skatteinkomster utan att höja skattesatsen. Här skall bortses från att ökat skatteuttag från det egna skatteunderlaget är något som kommunerna vill pröva och besluta själva. Det må sedan synas otacksamt om inte kommunerna gärna anammar hjälpen härvid. Det är givetvis olika i skilda kommuner, men där är mångenstädes kravet på *kommunal skatteutjämning* — på överflyttande till det statliga skatteunderlaget — betydligt aktuellare än det är i finansdepartementet. De bortfallande skatteavdragen ökar det kommunala skatteunderlaget, det är riktigt. Men i realiteten innebär förslaget i statsverkspropositionen *en vänlig inbjudan till kommunerna att ytterligare pressa det egna skatteunderlaget*, och det är någonting annat än kommunal skatteutjämning.

Ortsavdragsreformen — om man vill använda ett så vackert uttryck — avser att ta in för skattebetalarna 480 milj. kr. per budgetår, varav i statsskatt 280 milj. kr. och i kommunalskatt för samma tid 200 milj. kr. För kommande budgetår begränsas emellertid preliminärskatteinbetalningen till 350 milj. kr. Fördelningen är delvis oviss men skulle för statsverkets del kunna beräknas tillföra detta  $\frac{280 \times 350}{480}$  dvs. ca 200 milj. kr. Större blir således inte tillskottet

till den aktuella budgetbalansen. Detta synes motivera att den fortsatta granskningen av osäkerhetsmomenten i det nu framlagda budgetförslaget avvaktas. Säkerligen täckes det av befintliga marginaler. En annan sak är att för ytterligare utgifter pengar kan vara erforderliga för att få det hela att gå ihop. Fråga om ytterligare beskattning av sprit och tobak kan därvid bli aktuell. Det hot mot samhällshushållet, som kan befaras komma från den förda arbetsmarknadspolitiken, kan också ytterligare aktualisera frågan om återinförande av den extra bolagsskatten, vars inflationsdämpande verkan och kraft att förmå företagen till konsolideringsåtgärder prövats av regeringen tidigare.

Men de skäl av principiell och praktisk art, som talar mot det löst framkastade förslaget om ett provisoriskt slopande av skatteavdragsrätten för

folkpensionsavgifterna vid statlig och kommunal beskattning, väger så tungt att detta projekt redan nu bör avvisas.

Därför yrkas,

att riksdagen ville avslå Kungl. Maj:ts förslag om provisoriskt avskaffande av rätt till avdrag vid statlig och kommunal beskattning av erlagda folkpensionsavgifter.

Stockholm den 25 januari 1964

**Ferdinand Nilsson**  
i Kungsängen